

آموزش عالی در مسیر پولی شدن

در کنکور 93، حدود 82 درصد ظرفیت آموزش عالی به دانشگاه‌های پولی اختصاص پیدا کرده است...

در کنکور 93، حدود 82 درصد ظرفیت آموزش عالی به دانشگاه‌های پولی اختصاص پیدا کرده است آموزش عالی در مسیر پولی شدن

حدود دو هفته دیگر به شروع سال تحصیلی جدید دانشگاه‌ها زمان باقی مانده است و در همین مدت، یکی از دغدغه‌های اصلی بسیاری از دانشجویان و خانواده‌هایشان، مساله چگونگی پرداخت شهریه‌های سنگین دانشگاه‌های پولی است، اما جالب است که انگار همین مساله شهریه، دغدغه اصلی مسئولان دانشگاه‌های پولی هم هست؛ طوری که این روزها دانشگاه‌های پولی برای جذب دانشجوی بیشتر و درآمد بالاتر، رقابت تنگاتنگی با یکدیگر دارند. حتی جالب تر آن که امسال در اتفاقی کم سابقه، ظرفیت پذیرش در پردیس های خودگردان دانشگاه ها بیشتر از تعداد متقاضیان است.

در آزمون پردیس های خودگردان دانشگاه ها در دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری که روز جمعه بیست و یکم شهریور برگزار می شود، تعداد ظرفیت قبولی پردیس های پولی از تعداد ثبت نام کنندگان در مقطع کارشناسی ارشد، سبقت گرفته است. آن گونه که مشاور عالی سازمان سنجش به مهر خبر داده است، با وجود 21 هزار و 339 نفر شرکت کننده در آزمون پذیرش پردیس های پولی، 21 هزار و 513 نفر ظرفیت پذیرش وجود دارد؛ یعنی به گفته این مقام مسئول، برای اولین بار در این آزمون ها، تعداد ثبت نام کنندگان کمتر از ظرفیت است.

شرایط پذیرش در این پردیس های پولی طوری شده است که با وجود آن که صدها هزار متقاضی مشتاق به تحصیل در دوره های تکمیلی، پشت کنکور مانده اند، اما از آن طرف، ظرفیت اضافه برای پذیرش در این پردیس ها وجود دارد. ناتوانی مالی بسیاری از متقاضیان ارشد و دکتری برای پرداخت شهریه سنگین پردیس ها و همچنین تب پذیرش بیشتر دانشجوی پولی از سوی مسئولان پردیس ها باعث شده است که این واحدهای پولی، بیشتر از شرکت کننده ها، ظرفیت ایجاد کنند.

جدای از آن که این واحدهای پولی آموزش دانشجو به هر کاری دست می زنند تا دانشجوی بیشتر و در نتیجه شهریه بیشتری بگیرند، این واحدها امسال هم شهریه هایشان را 20 درصد افزایش داده اند.

نباید فراموش کرد که شهریه پردیس دانشگاه های دولتی (که گاه این پردیس های پولی در برخی دانشگاه های دولتی با عنوان واحد بین الملل هم خوانده می شود) بسیار بالاست و در این وضعیت، حتی افزایش یک درصدی آن هم رقم زیادی می شود. به طور مثال، شهریه در دوره های پردیس خودگردان دانشگاه ها در مقطع دکتری 93 در رشته های تحصیلی گروه علوم انسانی 54 میلیون تومان و در دیگر گروه ها 66 میلیون تومان اعلام شده است که با توجه به این شهریه های بالا می بینیم که افزایش 20 درصدی چنین شهریه های سنگینی، رقم کمی برای دانشجویان به حساب نمی آید.

این شهریه های سنگین پردیس های پولی و افزایش سالانه آن، باعث شده که فقط دانشجویانی بتوانند در مقطع تحصیلات تکمیلی این دانشگاه تحصیل کنند که وضعیت اقتصادی خوبی دارند و به همین دلیل، بسیاری از دانشجویان با وضع اقتصادی متوسط، ترجیح می دهند که شانس شان را برای قبولی در ظرفیت های پایین دانشگاه های دولتی امتحان کنند.

کاری نکنیم که همه دانشگاه ها، پولی شود

این روزها دانشجو بودن با توانایی پرداخت شهریه دانشگاه ها، ارتباط مستقیمی پیدا کرده است. با نگاهی به دفترچه کنکور 93، متوجه می شویم که امسال حدود 82 درصد ظرفیت نظام آموزش عالی کشور را دانشگاه های پولی پر کرده اند؛ دانشگاه هایی که هر سال هم حدود 15 تا 25 درصد به شهریه های دریافتی شان اضافه می کنند. اشتیاق زیاد دانشگاه ها برای جذب دانشجوی پولی، باعث شده که خیلی از متقاضیان نتوانند از تحصیلات رایگان در مراکز آموزش عالی بهره ببرند.

اسفندیار اختیاری، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس در گفت وگو با جام جم هشدار می دهد نباید سیستم آموزش عالی به سمتی برود که نخبگان و استعدادهای ویژه کشور به دلیل ناتوانی در پرداخت شهریه در دانشگاه قبول نشوند. به اعتقاد این نماینده مجلس، نباید افزایش شهریه ها منجر به ترک تحصیل برخی دانشجویان شود و باید برای جلوگیری از این قضیه، سهم آموزش های رایگان در دانشگاه ها را افزایش دهیم.

اختیاری تاکید می کند که اگر دانشگاه ها، شهریه هایشان را افزایش می دهند، حتما باید کیفیت آموزش را هم ارتقا بدهند و اگر این کار را انجام نمی دهند افزایش شهریه دانشگاه ها بی معنی خواهد بود.

فرهاد بشیری، دیگر عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس هم به جام جم می گوید: افزایش شهریه ها باید تناسبی با سطح مالی خانواده های ایرانی داشته باشد، اما هم اکنون شهریه های دانشگاهی گران است و افزایش آن هم تناسب منطقی با توان مالی دانشجویان ندارد.

همچنین نباید از خاطر برد که هم اکنون براساس آمارهای رسمی، بیش از 250 هزار فارغ التحصیل دانشگاهی بیکار در کشور داریم که اغلب آنها نمی توانند با اتکا به آموخته های دانشگاهی شان، شغلی مرتبط با رشته تحصیلی شان دست و پا کنند. در واقع، بی انصافی نیست که اگر بگوییم مهارتی نبودن و کاربردی نبودن بسیاری از آموزش های دانشگاهی در کشور، یکی از عوامل عمده بیکاری دانشگاهیان است و در چنین شرایطی، دست کم انتظار می رود که دانشگاه های پولی علاوه بر افزایش سالانه شهریه، فکری هم به حال ارتقای کیفیت آموزشی در دانشگاه ها بکنند تا دانشجو با وجود پرداخت شهریه های میلیونی، بی مهارت از دانشگاه فارغ التحصیل نشود.

دوره های شبانه و غیرانتفاعی؛ رکورددار بیشترین افزایش شهریه

تعیین میزان افزایش شهریه دانشگاه های پولی، چند ماهی است که در جلسات مختلف وزارت علوم مطرح می شود و در نهایت، این وزارتخانه برای همه دانشگاه های پولی کشور، این مجوز را صادر کرد که شهریه دانشجویان را برای سال تحصیلی 94 - 1393 افزایش دهند.

پیگیری های جام جم درباره افزایش شهریه دانشگاه ها نشان می دهد که امسال علاوه بر پردیس های خودگردان دانشگاه ها، سایر دانشگاه های پولی کشور نیز به طور متوسط 20 درصد شهریه تحصیل دانشجویان را افزایش داده اند. در این بین، رکورد بیشترین افزایش شهریه دانشگاه های پولی به دانشگاه غیرانتفاعی رسیده است. مدیرکل دفتر آموزش های غیردولتی و غیرانتفاعی وزارت علوم، خبر داده است که دانشگاه غیرانتفاعی می تواند شهریه دانشجویان را تا سقف 25 درصد افزایش دهد که این افزایش شهریه هم شهریه ثابت و هم شهریه متغیر را در برمی گیرد. البته مسئولان دانشگاه غیرانتفاعی مدعی اند که شهریه این دانشگاه، همچنان حدود نصف شهریه دانشگاه آزاد است و این افزایش شهریه را چندان جوابگوی هزینه های دانشگاه نمی دانند.

معاون آموزشی وزیر علوم هم سقف افزایش شهریه برای دوره های نوبت دوم دانشگاه های دولتی (همان دوره های شبانه) را 25 درصد اعلام کرده است؛ البته این 25 درصد، سقف افزایش شهریه است، یعنی دانشگاه های دولتی نمی توانند بیش از 25 درصد، شهریه دوره های شبانه را در سال تحصیلی جدید افزایش دهند، ولی می توانند کمتر از 25 درصد تعیین شده، شهریه را اضافه کنند.

مثلا برای سال تحصیلی جدید، شهریه دوره های شبانه دانشگاه تهران، 20 درصد افزایش یافته است، در حالی که این دانشگاه مجوز داشت تا سقف 25 درصد هم شهریه نوبت دومش را افزایش دهد.

پس از این دانشگاه ها، دانشگاه علمی - کاربردی و پردیس های خودگردان دانشگاه های دولتی هم با افزایش 20 درصدی، رتبه بعدی افزایش شهریه را کسب کردند.

پایین ترین میزان افزایش شهریه هم در اختیار دانشگاه های پیام نور و دانشگاه آزاد است. معاون اداری مالی دانشگاه پیام نور، پیشتر از افزایش 15 درصدی شهریه این دانشگاه در سال تحصیلی جدید خبر داده بود.

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی هم به جام جم خبر داد که افزایش شهریه این دانشگاه در سال تحصیلی جدید، 15 درصد خواهد بود، البته نباید فراموش کنیم که فرهاد دانشجو، رئیس پیشین دانشگاه آزاد مدعی بود که تا سال 93، شهریه های این دانشگاه را تا 20 درصد کاهش خواهد داد، اما حالا در سال 93 نه تنها شهریه این دانشگاه کاهش پیدا نکرده است، بلکه دانشجویان دانشگاه آزاد باید از مهر امسال، منتظر افزایش 15 درصدی شهریه بزرگ ترین مرکز آموزش عالی غیردولتی باشند.